

mechanische aanleren van rechtlijnige schoolboekmethoden. Zinvol gebruik van methoden en technieken ontstaat door een zorgvuldige afweging van de voors en tegens van methoden op hun eigen merites en op basis van eigen evaluaties van opgedane ervaringen. Het daadwerkelijke leerproces begint pas met de toepassing van verschillende methoden in de praktijk en reflectie op die ervaring. De editors spreken hun hoop uit dat: *Ultimately, as an experienced qualitative researcher, one might expect to throw away the method book and draw on one's reflexive learning about the research process as a whole, one's own role in the research process and the act of engaging with others in exploring interesting issues* (p. 7).

Dat mag misschien niet geheel voldoende zijn om het gebrek aan inkadering door de auteurs te rechtvaardigen, maar het zou beginnende kwalitatieve onderzoekers toch kunnen motiveren om dit boek te lezen. Het handboek zal in de boekenkast van onderzoekers met interesse voor organisatiekunde niet misstaan, hoewel de lezer voor diepgaarrende uiteenzettingen elders moet zijn. In dat opzicht doet de benaming *essential guide* het werk misschien te veel eer aan, maar een *practical guide* of zelfs een *very useful guide* is het in ieder geval.

Een goede casestudy geeft inzicht

Jan Schalk

Yin, R.K. (Ed). *The case study anthology*. Thousand Oaks: Sage, 2004, 271 pagina's, ISBN 0-7619-2926-6. £ 25,- (paperback).

Voor welke vragen kun je een casestudy gebruiken?

Robert K. Yin is op aandringen van de uitgever overstag gegaan en begonnen aan *The case study anthology*. In het boek staan negentien Amerikaanse voorbeelden van de brede toepassing van de casestudymethode. Yin geeft van ieder voorbeeld een korte beschrijving en laat in de introductie zien wat we hieruit kunnen leren. In Nederland zijn hele generaties studenten met de casestudyboeken van Yin opgegroeid. De casestudy is eigenlijk geen eigenstandige methode, alhoewel deze wel vaak zo wordt gepresenteerd. In een casestudy kunnen namelijk diverse methoden (zowel kwantitatief als kwalitatief) worden toegepast. De casestudy is wel weer een alternatief voor kwantitatief onderzoek. De casestudy is namelijk nuttig bij vragen naar het hoe en waarom van hedendaagse fenomenen. Nuttig bij het zoeken naar een verklaring van sociale verschijnselen en evaluatieonderzoek. De casestudy past in de traditie van *life histories* en de Chicago School.

Kan iedereen een casestudy uitvoeren?

Het doen van onderzoek volgens de casestudymethode lijkt als je het boek leest erg gemakkelijk. Je ziet immers alleen de geslaagde voorbeelden en het eindresultaat, dat natuurlijk plausibel is. Ik vergelijk het maar met het kijken naar de Olympische Spelen

of een circus. Op televisie ziet het er gemakkelijk uit, maar de jaren van training zie je niet. Of is het doen van casestudyonderzoek echt zo gemakkelijk? In zijn eerdere boek (Yin, 2003) geeft hij richtlijnen voor de opzet van een casestudy, waarbij de belangrijkste is om vooraf aan te geven hoe je het antwoord gaat vinden op de onderzoeksvraag. Een goede onderzoeker stelt de goede vragen, is een goede luisteraar, is flexibel en vasthoudend en heeft een *open mind*.

Voorbeelden van casestudy's

De voorbeelden komen van een breed terrein waar je casestudy's bij kunt toepassen, zoals bestuurskunde, onderwijskunde, sociologie en economie. *Essence of decision: explaining the Cuban missile crisis* is een voorbeeld van een casestudy waarin de te verklaren ontstane crisis wordt beschreven vanuit drie verschillende invalshoeken.

Yin laat met zijn *anthology* zien dat je kunt kiezen voor een heel speciale case (een uniek fenomeen), een normale of gemiddelde case of een vergelijking tussen meerdere cases. Men kan een case in een theoretisch kader plaatsen of vanuit meerdere theoretische kaders één case tegemoet treden (zoals in de hiervoor beschreven case). Er kunnen in één casestudy meerdere methoden worden toegepast.

Voor de beleidspraktijk is het – meen ik – vooral interessant om vanuit de casebeschrijving algemene verklaringen op te stellen zodat je kunt laten zien hoe iets wel of niet werkt en welke verbanden er zijn. De casestudy over het bedrijf Intel in Silicon Valley laat bijvoorbeeld zien hoe het bedrijf erin slaagt door een open managementstijl en vertrouwen in de kwaliteit van het personeel te komen tot continue technologische innovaties en daarmee bloei van het bedrijf.

Beoordeling van het boek

Het boek geeft uitsluitend Amerikaanse voorbeelden. Voor lezers van het Europese continent zullen vele redelijk herkenbaar zijn, maar bij een *anthology* mag toch zeker een blik buiten de grenzen worden verwacht.

Het boek is geen studieboek. Het geeft de lezer geen inzicht in de afwegingen die je tijdens een casestudy maakt. Daartoe kun je beter zijn boek *Case study research: design and methods* uit 2003 lezen. De meest actuele Nederlandse bijdragen over de casestudymethode zijn van Braster (2001) en Swanborn (2000), beide door Mark Leys besproken in *KWALON 21* (2002). Misschien is het tijd voor een nieuw boek? Een Nederlandse *anthology* van casestudy's zou bijvoorbeeld leuk zijn. Ik nodig u uit met goede (en misschien ook slechte) voorbeelden van casestudy's te komen.

Literatuur

Braster, J.F.A. (2001). *De kern van case-study's*. Assen: Van Gorcum.

Leys, M. (2002). Boekbesprekingen van Braster (2001) en Swanborn (2000) met replieken. *KWALON 21*, 7(3), 30-35.

Swanborn, P.G. (2000.) *Case-study's: wat, wanneer en hoe?* Meppel: Boom.

Yin, R.K. (2003). *Case study research: design and methods*. Thousand Oaks: Sage.